

La fruita no madura

El Govern espanyol no sembla tenir cap intenció de suprimir els governadors civils, mentre que CiU reitera l'exigència que desapareguin. Bona part del futur del pacte de governabilitat pot estar en joc.

“**S**ón caps de policia il·lustrats que van als còctels i fiquen el nas en les decisions dels ajuntaments”. Així ha definit els governadors civils Inaki Inasagasti, portaveu del PNB al Congrés. Aquest desembre sembla el mes dels governadors civils. La filtració de l'esborrany del projecte de Llei d'Organització i Funcionament de l'Administració General de l'Estat (LOFAGE) ha evidenciat que, ara per ara, el Govern espanyol no té cap intenció de suprimir aquesta polèmica figura. Ben al contrari, la vol reforçar.

La reacció per part de CiU i PNB, socis parlamentaris del PSOE i únics garants de la continuïtat del Govern socialista, no s'ha fet esperar. Des que els resultats electorals del 6 de juny de 1993 van convertir el nacionalisme moderat català en una força decisiva a Madrid, CiU ha plantejat l'exigència que es produeixi un “tomb autòmic” per part del Govern espanyol. Del paquet de reivindicacions contingudes en aquesta expressió, hi ha hagut temes que, com el desplegament dels Mossos i el finançament de la Sanitat, han estat resolts satisfactòriament des del punt de vista de la coalició nacionalista. Altres qüestions, com la presència institucional de la Generalitat en el consell del Banc d'Es-

panya han estat oblidades o aparcades indefinidament. I un tercer bloc de mesures reclamades pels nacionalistes s'han convertit, a un any i mig del començament de la legislatura, en autèntics esculls en el camí del pacte PSOE-CiU. És el cas de la gestió autònoma dels Fons de Cohesió —encara sense resoldre— i, ara, la reforma de l'administració perifèrica de l'estat, que segons els nacionalistes ha d'anar acompanyada de la desaparició dels governadors civils.

Aquest últim punt forma part històricament del programa electoral de CiU, que, amb la nova conjuntura política, es mostrava confiada de veure'l finalment acomplert. Miquel Roca, en una àmplia entrevista concedida a aquesta revista el passat mes de març, donava mostres d'aquesta seguretat quan li preguntàvem pels governadors civils: “cauran com fruita madura”. La conversa continuava així:

EL TEMPS: La fruita madura ha de caure aquesta legislatura?

M. ROCA: Seria bo, perquè si es queda a l'arbre queda picotada pels ocells i fa una mica de fàstic.

Una resposta que, ultra evidenciar la importància que CiU atorga a aquesta qüestió, po-

sava de manifest el menyspreu històric del nacionalisme català envers els representants provincials de l'estat espanyol.

La incògnita Serra. Però en aquest tema el Govern espanyol camina en una direcció ben diferent de la de CiU. Dins l'executiu socialista existeix certament una lluita subterrània que enfronta dues concepcions oposades sobre quin ha de ser el futur dels governadors civils. Jerónimo Saavedra, ministre d'Administracions Públiques, és partidari de convertir els governadors en funcionaris sense atribucions polítiques i concentrar la representació política de l'estat en la figura del delegat del govern a la comunitat autònoma. Per la seva banda, el ministre de Justícia i Interior, Juan Alberto Belloch, pretén mantenir la presència política dels governadors en les províncies, coordinats amb el delegat del Govern i en dependència directa de la presidència del Govern. Les tesis del superministre semblen haver-se imposat fins al moment, i no solament en l'esborrany del text legislatiu citat: des de Budapest, on assistia a la cimera de la Conferència de Seguretat i Cooperació a Europa, Felipe González va declarar la setmana passada que és partidari de la continuïtat dels governadors civils com a representants de l'estat a les províncies. Tot i que González va matisar que feia les declaracions "a títol personal", les seves paraules van ser una clara mostra de suport a les tesis de Belloch. I es fa difícil d'imaginar que la ineludible reforma de l'administració de l'estat es faci des de criteris diferents al del president del Govern i el seu principal ministre.

En aquesta lluita intestina, la postura real de Narcís Serra és una incògnita. Algunes fonts periodístiques han interpretat el reforçament dels governadors civils previst a la LOFAGE com un triomf del vice-president del Govern, ja que aquests passarien a dependre directament de La Moncloa. Serra veuria d'aquesta manera incrementat el seu poder polític en controlar totalment l'estructura de presència territorial del Govern. Altres interpretacions, però, assenyalen que al vice-president no li interessa crear un nou focus de tensió amb CiU que pugui posar en perill l'estabilitat del Govern socialista. I tirar endavant la LOFAGE sense l'acord dels nacionalistes catalans seria tant com signar la defunció de l'acord que ha permès als socialistes sobreviure políticament durant l'últim any i mig. En aquesta cruïlla, Serra ha deixat anar dos missatges contemporitzadors: primer ha dit que el Govern encara no ha decidit res sobre l'assumpte, i que ni tan sols ho ha començat a discutir; en segon lloc, ha assegurat que en tot cas l'executiu socialista consultarà el futur dels governadors civils amb Convergència i Unió. D'aquesta manera, el número dos de la Moncloa ha intentat matar la polèmica pública per retornar la qüestió a l'escenari d'on ell hauria preferit que no sortís mai: el treball discret interministerial i la negociació subterrània amb CiU. El terreny on Serra se sent més còmode.

Sigui com sigui, formalment l'opinió més autonomista dins el Govern espanyol —representada per Saavedra— tampoc no preveu la diàfana exigència de Convergència i Unió: la desaparició dels governs civils. Una supressió que, se-

D'esquerra a dreta, el ministre espanyol de Justícia i Interior, Juan Alberto Belloch, el vice-president del Govern, Narcís Serra, i el president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol: tots tres són protagonistes destacats de la negociació sobre el futur de la figura dels governadors civils. En virtut del pacte PSOE-CiU, que manté els socialistes al capdavant del Govern espanyol, la discussió sobre la desaparició de la figura del governador —com també l'ampliació dels supòsits de l'avortament legal— adquireix una importància política cabdal.

Jerónimo Saavedra, ministre d'Administracions Públiques i ex-president de la comunitat de les Illes Canàries. Dins l'executiu socialista existeix una lluita subterrània que enfronta dues concepcions oposades sobre quin ha de ser el futur dels governadors civils. Saavedra és partidari de convertir els governadors en funcionaris sense atribucions polítiques. Belloch, en canvi, pretén mantenir la seva presència política en les províncies.

gons la concepció dels nacionalistes catalans, hauria de significar una reducció del pes de l'administració perifèrica de l'estat a Catalunya, de forma que progressivament la Generalitat es convertís en l'administració única al Principat. Jordi Pujol ha aprofitat la polèmica per reiterar quina és la postura de CiU, i ha reclamat que en tot cas el Govern consulti amb les autonomies abans de decidir el futur dels governadors civils. Després d'això, ha dit que no tornarà a parlar del tema fins que el Govern socialista s'aclareixi sobre la qüestió. Josep Antoni Duran Lleida, com és costum, ha forçat el to un pèl més que Pujol recordant que el seu partit se sent "incòmode" donant suport al Govern del PSOE, i anunciant que CiU votarà en contra de tota llei que pretengui consolidar la figura del governador civil o incrementar les seves competències.

Afegint més llenya al foc de la controvèrsia, el Partit Popular ha assegurat que el dia que tingui la majoria parlamentària suficient convertirà els governadors civils en funcionaris. Una declaració que aparentment és coincident amb les tesis de Jerónimo Saavedra. Amb aquest anunci, el PP pica l'ullet als nacionalistes catalans i bascos i alhora posa el dit a la nafra de les discrepàncies internes del Govern socialista sobre aquesta qüestió. El projecte dels conservadors preveu també la reducció del nombre de governadors fent desaparèixer els governadors a la capital de cada comunitat autònoma. El delegat del Govern en aquella comunitat faria les funcions de governador civil.

Es segur que la qüestió dels governadors civils serà un dels temes que Felipe González i Jordi Pujol hauran de tractar en la seva imminent i esperada entrevista, que està previst que se celebri aquesta setmana, entre el 12 i el 14 de desembre. La finalitat d'aquesta trobada entre presidents és confirmar la continuïtat del

pacte d'estabilitat entre el PSOE i els nacionalistes catalans, que ha estat posada en dubte públicament en les últimes setmanes. Jordi Pujol ja ha dit que aquesta continuïtat passa pel compliment dels acords en matèria autonòmica per part del Govern socialista. La pròxima sentència del Tribunal Constitucional sobre la Llei de Normalització Lingüística també té molt a veure amb el que pugui passar les pròximes setmanes.

La província única i el front intern.

La polèmica dels governadors civils ha estat aprofitada també per Pasqual Maragall –sempre atent a qualsevol possibilitat de reforçar el paper del PSC com a principal partit de l'oposició– per reobrir la ferida de l'eterna assignatura pendent del govern de CiU: la conversió del Principat en província única. L'alcalde de Barcelona considera que no té cap sentit que els nacionalistes reclamin la desaparició dels governadors quan, segons ell, encara no han definit quin és el seu model territorial per a Catalunya.

La qüestió de la província única també ha estat un objectiu històric del catalanisme polític, tot i que per diversos motius els successius governs de Jordi Pujol han anat endarrerint qualsevol decisió en aquest sentit. La postura de la coalició nacionalista és que abans d'afrontar la conversió de Catalunya en província única cal que l'estat reformi la seva administració perifèrica i suprimeixi els governs civils. Maragall, amb les seves declaracions, dóna a entendre que el procés ha de ser a la inversa i que la iniciativa ha de sortir de la Generalitat. Una iniciativa que, en cas de ser presa, per les seves característiques requeriria un consens del Parlament de Catalunya més ample del que significa la majoria absoluta de CiU. Fins ara, tant ERC com IC han expressat sempre que si CiU tirava endavant la conversió del Principat en província única tindria els vots dels seus diputats assegurats. En canvi PSC i PP, amb diferent intensitat, s'han mostrat tradicionalment més reticents.

Coincidint amb aquesta polèmica, un estudi de la Caixa de Catalunya ha posat de manifest que els desequilibris territorials dins de Catalunya s'estan aguditzant, especialment arran de la forta crisi econòmica que ha patit el país els tres últims anys. Barcelona i el seu teixit industrial van generar l'any passat les dues terceres parts de la riquesa de tot Catalunya. Mentrestant, segons l'estudi, les comarques més depriudes estan cada cop més lluny de la capacitat productiva de l'espai industrial de la capital. La discussió sobre l'organització territorial de Catalunya –depengui aquesta del Govern espanyol o de la Generalitat– no és, doncs, una qüestió secundària, sinó que està íntimament lligada a l'estratègia de desenvolupament econòmic i reequilibri territorial.

Eduard Voltas